

Wijzigingsblad 02 van de CO2- prestatieladder 29 september 2009.

Referentie documenten:

Brochure CO2-prestatieladder (B)	versie 1.0 d.d. 14 mei 2009
Proces van certificeren (C)	versie 1.0 d.d. 14 mei 2009
Wijzigingsblad 01	versie 1.0 d.d. 09 juli 2009
Bevoegdheidsverklaring 1.0	versie 1.0 d.d. 21 september 2009
Vorm en logistiek certificaat	versie 1.0 d.d. 21 september 2009

De wijzigingen gaan in op het moment van publicatie op de ProRail website.

De antwoorden en toelichtingen zijn complementair op de documenten en geven de richting van denken en oordelen aan.

Logistieke opmerkingen:

- 1. De nummering van wijzigingsblad 1 wordt hier doorgezet om de nummering van de individuele wijziging etc. uniek te houden.*
- 2. Na de TC03 (01 oktober 2009) zullen de wijzigingsbladen geïntegreerd worden in nieuwe versies van de basis documenten.*

Algemeen.

WA: Wijzigingen Algemeen.

WA1: Trede wordt niveau.

Spreken over een ladder introduceert automatisch treden. De prestatieladder is mede gebaseerd op het *Capability Maturity Model* (CMM) dat opeenvolgende stadia of niveaus beschrijft waarin processen in een organisatie worden gemanaged. Treden en niveaus zijn daardoor onopgemerkt als synoniemen gebruikt. Om mogelijke verwarring te voorkomen zullen we nog enkel het begrip niveau gebruiken.

WA2: Compensatiemaatregelen.

Compensatiemaatregelen zoals het kopen van emissierechten of het laten aanplanten van bossen, vallen buiten het meetbereik van de ladder. Compensatiemaatregelen leveren dus geen bijdrage aan het behalen van een (hoger) niveau op de CO2-prestatieladder. Bij de CO2-prestatieladder gaat het in belangrijke mate ook om zelf energiezuinig te produceren en in te kopen.

Nota bene: de CO2-prestatieladder doet daarmee echter geen uitspraak over de maatschappelijke relevantie van dergelijke maatregelen.

TA: Toelichtingen Algemeen.

TA1: Verlegging milieulasten.

Een bedrijf dient te voorkomen dat haar milieulasten (CO2-emissie) verlegd worden in tijd of ruimte (leakage effects). Verleggingmaatregelen worden door de CI niet positief gewaardeerd.

Brochure CO2-prestatieladder

WB: Wijzigingen Brochure.

WB7: Kleine bedrijven: fictief voldoen levert een score van 20.

In het reglement onder b. 2de aandachtspunt staat vermeld aan welke eisen een klein bedrijf (fictief) voldoet. Fictief voldoen levert een vaste score van 20.

WB8: Het begrip sector wordt nader gedefinieerd.

Om uniformiteit te krijgen in het gebruik van het gehanteerde begrip sector verwijzen we naar de, door het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) gepubliceerde, actuele Standaard Bedrijfsindeling (SBI).

We beschouwen het meest gedetailleerde niveau (laagste niveau) van deze SBI als de "kleinste" sector die als sectordefinitie/duiding nog acceptabel is voor ladderdoelstellingen. Voorbeeld: 42.12 Bouw van boven- en ondergrondse spoorwegen.

WB9: NEN-EN 16001 nu in definitieve versie.

In de begrippenlijst onder EN 16001 vervalt "(draft)".
Op 06 juni 2009 is de definitieve versie van de NEN-EN 16001 verschenen.

WB10: Reglement, tekstaanpassing.

In het reglement onder b. en vervolgens onder het 4de aandachtspunt vervalt "(niveau 4)".

WB 11: Redactiewijziging WB5.

De zin achter (6) dient verplaatst te worden achter de eerste zin. Dus achter ".....worden voorgelegd" en (6) vervalt.

(De bedoeling van deze zin is de focus te richten op die GHG genererende activiteiten waar onze sector "Bouw van boven- en ondergrondse spoorwegen" mee van doen heeft of krijgt.)

WB 12: Het nieuwe begrip concernaanbieder wordt gedefinieerd (C-aanbieder).

Zie over aanbieder onder WB1.

Een concernaanbieder (C-aanbieder) is een aanbieder die een zeggenschapsrelatie heeft (financiële en of operationele controle) binnen hetzelfde concern als de ontvanger van de aanbidding. Of anders gezegd aanbieder en ontvanger zijn beide geheel of gedeeltelijk lid (in termen van zeggenschap, control, eigendom et cetera) van het zelfde concern.

WB13: Organizational boundary wordt in verband gebracht met C-aanbieders.

De gekozen organizational boundary dient zodanig gekozen te zijn dat er zich geen C-aanbieders onder de A-aanbieders bevinden.

(De bedoeling hiervan is om de organizational boundary voldoende hoog te leggen, dit in lijn met het GHG-protocol, opdat interne concern leveringen geen dominante rol kunnen spelen.)

VB: Vragen Brochure.

Geen nieuwe vragen.

TB: Toelichtingen Brochure.

TB1: Enkele handige bewoordingen.

In het kader van de verificatie en certificatie conform de CO2-prestatieladder zullen ook de bewoordingen "ladderCI" en "ladderverificatie" gebruik worden. We nemen aan dat een verdere toelichting niet nodig is.

Certificeren conform de CO2-prestatieladder.

WC: Wijzigingen Certificeren.

WC3: Wijzigingen in de auditchecklijsten.

Zie ook TC1.

We gaan er hierbij van uit dat de wijzigingen conform het wijzigingsblad 01 reeds zijn doorgevoerd. Als referentie wordt de ID-codering in de auditchecklijsten gebruikt.

Afkortingen: OE = zie onder Eisen; OSR = zie onder Score Richtlijnen.

- 1.A.1 OE: "energieaspecten" wordt "energiestromen".
OSR: "Gedeeltelijk (5)" vervalt.
- 1.A.2 OE: "belangrijke" vervalt.
OSR: "Gedeeltelijk, slechts één energieaspect (5)" wordt "Één energiestroom (5)".
- 2.A.1 OSR: "Gedeeltelijk (5)" wordt "Één energiestroom (5)"
- 4.A.3 OE: "De emissie-inventaris is door een CI geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid" wordt "Tenminste 1 van analyses uit 4.A.1 (scope 3) is professioneel ondersteund of becommentarieerd door een ter zake als bekwaam erkend en onafhankelijk kennisinstituut." Zie ook TC4.
- 2.B.2 OE: "en compensatie" vervalt.
- 2.B.3 OSR: "Gedeeltelijk (1)" vervalt.
- 3.B.2 OSR: "Gedeeltelijk (5)" vervalt.
- 4.B.1 OE: Hele tekst wordt vervangen door
"Voor scope 1 en 2 emissies zie 3.B.1.
Bedrijf heeft voor scope 3, op basis van 2 analyses uit 4.A.1, CO2 reductie doelstellingen geformuleerd **of** bedrijf heeft voor scope 3, op basis van 2 GHG-genererende (ketens van) activiteiten uit verschillende categorieën, CO2 reductie doelstellingen geformuleerd.
Doelstellingen zijn uitgedrukt in absolute getallen of percentages ten opzichte van een referentiejaar en binnen een vastgelegde termijn"
OSR: "Ja, omvang doelstelling is significant maar beperkt (10)" vervalt.
- 5.B.1 OSR: "15" wordt "10" en "10" wordt "5".
Maximale score wordt "10".

5.B.2 OSR: “Ja, gedeeltelijk (5)” vervalt en “10” wordt “15”.
Maximale score wordt “15”.

2.C OE: nummering aangepast als volgt:
“Bedrijf heeft” wordt “2.C.2 Bedrijf heeft” en
“2.C.2 Deelnemend” wordt “2.C.3 Deelnemend”.

4.D.1 OE: “(dus breder dan de keten)” vervalt.
Zie ook definitie sector onder WB8.

VC: Vragen Certificeren.

VC4: Dient de CI bij vraag 3.A.1 garant te staan (conform de 14064-3) dat de emissie-inventaris van het bedrijf voldoet aan de 14064-1?

Nee. De CI toetst wel op volledigheid aan de hand van de 14064-1 § 7.3 “GHG report content”. Op basis van een beperkte steekproef vormt hij zich een oordeel over transparantie en validiteit van de opbouw/onderbouwing van de emissie-inventaris. De CI levert geen afzonderlijke verklaring omtrent de voorgelegde emissie-inventaris. Zie ook onder TC3. Verwonderpunten verdienen extra aandacht van de CI. Grove tekortkomingen leiden tot een zeer lage of 0-score.

VC5: Is bij 3.B.2 de ISO 14001 gelijkwaardig aan de EN 16001?

Nee, niet zonder meer.

Als overgangsmaatregel zal wel gelijkwaardigheid worden aangenomen indien in het milieubeleid van de 14001 een energie beleid inhoudelijk conform de EN 16001 (Energy policy) expliciet is opgenomen en dus zijn werking dient te vinden. Deze overgangsmaatregel geldt tot tenminste 06 juni 2011, dus 2 jaar na het verschijnen van de definitieve versie, zie ook WB9.

VC6: Wat wordt bij 4.B.1 bedoeld met “omvang doelstelling is significant”.

Significant slaat hier terug op de eigen situatie van het bedrijf. De omvang van de doelstelling, in het licht van de uitgangssituatie, is dermate veelzeggend dat in redelijkheid van een serieuze uitdaging gesproken kan worden. Zie ook VC7.

VC7: Wat wordt bij 4.B.1 (kwantitatieve reductie doelstellingen) bedoeld met “vergelijkbaar met die van sectorgenoten”.

Vergelijkbaar maken kan deels door bij het beoordelen van deze doelstellingen de referentie jaren en de planningshorizonnen te betrekken. Ook zullen de doelstellingen van koplopers en “bedrijven in de staart van het peloton” aanmerkelijk kunnen verschillen. Een reductie van 1% bij een koploper is meerzeggend (wellicht significant) dan 1% bij een bedrijf in de staart (wellicht niet significant).

Het bedrijf dient zelf een en ander te onderbouwen in haar portfolio.

De CI's dienen voor zichzelf een gedeeld professioneel maatgevoel te ontwikkelen op basis van publicaties (zie transparantie) en TC overleg.

TC: Toelichtingen Certificeren.

TC1: Expert judgement bij het niet volledig voldoen aan een criterium.

In de auditchecklijsten zijn in de kolom "Score Richtlijnen" maximale (tussen)scores aangegeven. De maximale (tussen)score kan slechts dan worden toegekend indien volledig en aantoonbaar aan het desbetreffend criterium is voldaan.

Indien slechts gedeeltelijk aan een criterium is voldaan dient de CI een score toe te kennen die zijn inziens overeenkomt met de mate waarin wel aantoonbaar is voldaan. We hanteren hierbij een lineaire interpolatie, afgerond op hele punten. Is op basis van expert judgement (van de CI) bijvoorbeeld voor 40% aan de eisen voldaan dan worden er ook 40% van de maximale (tussen)score toegekend.

Voorbeeld.

Indien de vaststelling bij 1.A.2 (zie ook WC3) is, dat er meer dan één energiestroom in kaart is gebracht, dan kan de score hierop zijn 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 of 15. Bij 5 is er slechts één energiestroom en bij 15 zijn alle energiestromen van het bedrijf aantoonbaar in kaart gebracht. Bij prestaties waarbij er nog niet één energiestroom in kaart is gebracht zal de score tussen de 0 en de 5 liggen.

Harmonisatie vindt plaats door bijwoningen en in de vergaderingen van de TC.

TC2: Opstellen actueel energie audit verslag en ladderverificatie.

Zie 2.A.3 (als eis) en 1.B.2 (als bonus).

TC2-1: Inhoud.

Het gaat hier om hetgeen gesteld is in de EN 16001 in Annex A onder b)

"Identify the energy aspects arising from the organization's activities;"

en vervolgens onder

A.3.1 "Identification and review of energy aspects"

en dan specifiek de items:

a) Past and present energy consumption etc.

b) Identification of areas of significant energy consumption etc. en

e) Identification of all persons working for and or on behalf of the organization etc.

Een en ander dient voldoende aan bod te komen opdat is aangetoond dat aan de eis "Het bedrijf heeft inzicht in eigen energie verbruik" is voldaan.

TC2-2: Uitvoering.

Indien deze audit/verslaggeving wordt uitgevoerd of ondersteund door een externe partij dan is een separaat contract vereist. Deze werkzaamheden zijn dan aan te merken als consultancy/advieswerk. Consultancy en verificatie/certificatie dienen gescheiden te zijn. Zie voorwaarde 8 uit de bevoegdheidsverklaring.

Gescheiden bureaus heeft onze sterke voorkeur.

Indien hier echter niet voor wordt gekozen, dan dienen de nodige "organisatorische tussenschotten" aantoonbaar gemaakt te zijn. Het risico is dat bij gerede twijfel, de ladderverificatie geen waarde heeft op dit punt.

Dezelfde personen voor beide werkzaamheden is ronduit verboden.

TC2-3: Ladderverificatie door de CI.

De CI toetst op volledigheid aan de hand van het in TC2-1 genoemde gedeelte van de EN 16001. Op basis van een beperkte steekproef vormt hij zich een oordeel over transparantie en validiteit van de opbouw/onderbouw van de inventaris. De CI levert geen afzonderlijke verklaring omtrent het voorgelegde energie audit verslag.

Verwonderpunten verdienen extra aandacht van de CI.

Grove tekortkomingen leiden tot een zeer lage of 0-score.

TC3: Verificatie van een emissie-inventaris en de ladderverificatie daarvan.

Zie 3.A.2, 4.A.3 en 5.A.3.

TC3-1: Verificatie van een emissie-inventaris.

1. De verificatie wordt gedaan conform de ISO 14064-3. Zie brochure, reglement, onder b., onder 4de aandachtsbolletje.
2. Bureaus die een emissie-inventaris mogen verifiëren zijn die welke genoemd staan op
 - 2.1 de actuele lijst van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa)
<http://www.emissieautoriteit.nl/Verplichtingen/verificatie/verificatie>
 - en of**
 - 2.2 de actuele lijst van de door ProRail bevoegd verklaarde CI's.
3. Voor de verificatie van een emissie-inventaris is een apart contract vereist, dus gescheiden van het ladderverificatie contract en inzet van andere auditoren.

TC3-2: Ladderverificatie.

De ladderverificatie is op deze eisen relatief eenvoudig en houdt de beantwoording van de vraag in of de inventaris door een bevoegd bureau is geverifieerd en of er nog verwonderpunten zijn. We zien dan ook geen onpartijdigheidrisico indien én de verificatie van een emissie-inventaris én de ladderverificatie door een en hetzelfde bureau, dat voor beide taken bevoegd verklaard is, gedaan wordt. Wel, zoals gesteld, een separaat contract en inzet van andere auditoren.

Zie voorwaarde 8 uit de bevoegdheidsverklaring.

TC4: Professionele ondersteuning voor of professioneel commentaar van een ter zake als bekwaam erkend en onafhankelijk kennisinstituut en de ladderverificatie daarvan.

Zie 4.A.3. (Zie WC3)

Om de waarde van zulk een analyse te staven is bemoeienis van een gerenommeerd kennisinstituut nodig. Kennisinstituten zoals TNO, RIVM, TNO, CE Delft of een universiteit (vakgroep van) komen daarvoor in aanmerking (uit het buitenland kan ook).

Inschakeling van een kennisinstituut kan op twee manieren.

1. Het instituut wordt om professionele ondersteuning gevraagd waarbij het instituut dan ook medeverantwoordelijk is voor de resultaten. Dit moet blijken uit de documentatie.
2. Men kan ook het instituut om professioneel schriftelijk commentaar vragen waarbij een verklaring als zodanig niet noodzakelijk is. Professioneel commentaar is dan vakkundig (valide en betrouwbaar), onpartijdig, transparant, van grof naar fijn, adviserend en op "limited assurance level", in Nederlands of Engels.

De ladderverificatie onder 1 houdt in marginale toetsing van het instituut en van verificatie medeverantwoordelijkheid voor de analyse. Bij 2 dient naast de marginale toetsing van het instituut, het commentaar zelf door de CI beoordeeld te worden.

Verwonderpunten verdienen extra aandacht van de CI.

Grove tekortkomingen leiden tot een zeer lage of 0-score.

Score toekenning geschiedt in het licht van het opgedane nieuwe inzicht met een schaal vanaf “van geen waarde” bijvoorbeeld ingeval het gaat om reeds bestaande algemene kennis tot “waardevol” bij een nieuw (aanvullend) en nuttig inzicht.

TC5: Een “kwalitatief omschreven” doelstelling.

Zie 2B.

Een kwalitatief omschreven doelstelling houdt de afsluiting in van een zoek- en communicatieproces, van een integrale exploratie, naar mogelijkheden en wensen om te komen tot een energie reductieambitie (beleidsdoelstellingen). Deze ambitie is uitgedrukt in het benoemen van activiteiten waar reductiemogelijkheden nader gekwantificeerd en gerealiseerd kunnen worden. De uitdrukkingwijze is indicatief doch ook kaderstellend, naar grootte en termijn (van grof naar fijn, van integraal naar specifiek).